

Theologiae Moralis Super Decalogum Seu Decem Dei Præcepta Pars ...

Tractatus V. Ad Præcepta II. Tabulæ De Delictis Contra Justitiam, Seu
Injusta læsione Proximi in Bonis Animæ, Vitæ seu Corporis, Famæ,
Fortunæ & c. Ac Restitutione Inde Debita

Sporer, Patricius

Salisburgi, 1713

Subsectio. De irregularitate ex bello justo, & injusto.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-60167](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-60167)

diffimulatio Ducis, nisi id fiat, aut necessitate urgente ad necessarium victum, & vestitum, quæ deficiente stipendio, etiam ab innocentibus milites licite auferunt cùm alimenta sint juris naturalis, intra tamen exigentiam necessitatis (quo casu Princeps, vel belli Dux, si injusta detentione stipendorum in causa fuit damnorum innocentium, in conscientia obligatur ad compensationem, quatenus moraliter potest, alioquin excusabit impotentia:) aut in pœnam justè infligendam nocentibus, juxta supra dicta; aut consuetudine ita obtinente, ut hospites militibus tectum, lectum, paleas &c. præbeant; tunc enim per accidens, & quasi fortuito evenit, ut una pars Provinciæ præ alia gravetur. Plura vide apud *cit.*

Hæc summo compendio de bello, omnia omni jure verissima, at defacto moderno tempore omnia perversissima, ut meritò modernus aliquis Doctor moderna bella appellet mera latrocinia.

SUBSECTIO.

DE

Irregularitate ex bello justo & injusto.

SUMMARIUM.

127. Irregularitatem non incurrunt militantes & occisores in bello injusto defensivo tantum.
129. In bello verò justo offensivo eam incurrunt omnes propria manu pugnantes, occisores, mutilantes, vel quomodolibet directè & proximè ad occisionem hominis cooperantes.
130. In bello autem injusto incurrunt omnes quomodolibet cooperantes, secuta occisione, vel mutilatione, etiã unius tantum hominis, licet ipsimet nullum occidant.

N 4

dant,

dant, vel mutilent; cujusmodi etiam sunt caecitates milites, custodiæntes sarcinas, affertur commeatum, &c.

351. Clerici verò in omni bello, etiam justo, sanguinem fundentes irregularitatem incurrunt ex defectu litæ tatis.

RESOLUTIO.

127 *I*regularitatem non incurrunt militantes, & occi-
dentes in bello defensivo tantum: incurrunt
autem solùm propria manu pugnantes, & sangui-
nem fundentes in bello justo offensivo, & omnes mi-
litantes, & quomodolibet cooperantes, etiam pro-
pria manu non occidentes in bello injusto, in quo sunt
homicidia. Communissima DD. ut patet in
singulis.

128 *I.* Non incurrunt militantes, & occidentes in
bello justo defensivo tantum. *Omnes.* Ratio est
Quia justa defensio est de jure naturæ: cui lex po-
sitiva Ecclesiæ inducta irregularitate præjudicium
non debet, nec potest. Deinde si in rixa vel pugna
privata ad defensionem vitæ propriæ, vel proximi
innocentis, aut honorum temporalium &c. impetu-
nè, & sine nota irregularitatis occiditur injus-
tè inceptor, ut mox videbimus, quantum magis in bello
justo defensivo publico ad defensionem patriæ
Reipublicæ ac boni communis; cum defensio patriæ
triæ præferenda sit ad conservationem propriæ
tatis? idque etiam in Clerico locum habere, mox
dicam. Intelligendum tamen semper: Dummodo
bellantes in bello justo defensivo non excedant litem
necessariæ defensionis, seu moderamen in-

patæ tutelæ: alioquin si excedant, & etiam justè ad vindictam procedant, jam eatenus evadet bellum offensivum, ideoque propria manu occidentes, jam erunt irregulares ex defectu lenitatis: si excedant injustè occidendo, vel mutilando aliquem, jam erunt irregulares ex delicto.

II. In bello justo *offensivo solum* incurrunt irregularitatem propria manu pugnantes, occidentes, vel mutilantes, ut directè, vel proximè ad occisionem hominis cooperantes, utpote jubendo hunc mactari, arma ad actualem cædem præbendo, tormenta onerando, pulveres supponendo, etiam ab alio postea incendendos &c. idque ex defectu lenitatis. *Omnes*: Ratio est: quia tunc occidunt, ut ministri publica autoritate exercentes justam vindictam contra hostes; at verò si propriis manibus neminem occidant, vel mutilent, non fiunt irregulares, etsi ad aliorum occisiones indirectè, vel generaliter cooperentur, aut ipsi vulnerant tantum. Communissima cum Navarro *cap. 27. num. 215. Sylvest. V. bellum 3. q. 3. Suarez. Filliucius Tractatione 19. cap. 10. num. 269. Laym cit.* Ratio est: quia sacri Canones non conjunxerunt irregularitatem ex defectu lenitatis militibus, nisi illis, qui propria manu occidunt, vel vindictam formationis per se exequentur; ut constat *ex cap. petito tua, de homicid.* Ubi solum is, qui in simili pugna alium occidit, jubetur abstinere ab usu ordinum sacrorum. Et debet hoc censei speciale juris privilegium ideò concessum, ne homines ob metum irregularitatis à justè bellando abster-

N 5

202 *Tract. V. in V. praeceptum Decalogi, Cap. II.*
absterreantur, ut notat *Molina apud Laym.*
Qui autem dubitat, an in tali bello occiderit,
ex inflicto à se vulnere hostis mortuus fuerit,
debeat censeri irregularis, videbimus *cap. seq. in*
ca finem.

130 III. Irregularitatem incurrunt omnes bellantes
vel quomodolibet cooperantes in bello injusto,
cuncta occisione, vel mutilatione, etiam unius
tùm hominis, licet ipsimet nullum occidant, vel
mutilent, cujusmodi etiam sunt conducentes mi-
lites, custodientes sarcinas, afferentes comestiva
&c. omnes enim juvant ad occisiones, etsi ipsi
ma non tractent. Constat *ex cap. sicut dignum S. de*
de homicidio. Docetque communis DD. *Navar.*
cap. 27. num. 216. & 234. Sylvest. cit. Suarez
Disp. 47. Sect. 5. num. 1. Filiucius cit. num. 26.
Ratio est: quia cum plures conjuncto consilio
vel auxilio concurrunt ad aliquod homicidium, vel
aliud delictum, censentur omnes una causa mora-
listotalis, ut notant DD. in *cap. significasti de ho-*
miciid. adeoque hæc irregularitas contracta in bello
injusto est ex delicto homicidii, seu ex injusta de-
formatione, & non ex defectu lenitatis, qualis
contrahitur in bello justo. Non ergo erunt irreg-
ulares militantes in bello etiam injusto, si nullus
sequatur occisio, vel mutilatio. Addunt *Compend.*
Diana, etsi sequatur una, vel altera occisio, si ta-
men bellantes essent nimis multi, v. g. supra cen-
tum millia, tunc non viderentur omnes cooperari
ad occisionem. Sed tutum non videtur mihi, quod
singulare est. Attamen Clerici hoc ipso, quod
sunt

sumperint arma & bellum injustum, incurrunt suspensionem à Judice ferendam, ex cap. Clerici 23. q. 8. Suarez. cit. num. 4. & 5. & Filiucius cit. num. 264.

IV. Clerici denique in omni bello, etiam justo sanguinem fundentes, irregularitatem incurrunt ex defectu lenitatis: quia tunc & ipsi occidunt, ut ministri justitiæ, seu ut ministri Principis dantis valide omnibus pugnare volentibus auctoritatem, ut justè occidant; esto Clericus peccet acceptando talem auctoritatem, pugnando, occidendo, contra SS. Canones, peccato inobedientiæ tantum, non verò etiam injustitiæ: ideoque non ex delicto (ut quidam volunt apud Tamb. lib. 10. de cens. & irregul. Tract. 4. c. 15. §. 14. num. 7.) sed ex defectu lenitatis tantum irregulares erunt.

At verò non incurrunt irregularitatem ullam: 132

I. Si solum militantibus auxilio speciali adsint, etiam si hortentur ad fortiter pugnandum, ut initio notatum est: imo etiam si bellandi animo arma sumant, percutiant, dummodò neminem occidant, vel mutilent. Navar. Filiucius cit. num. 276.

II. Quando justa necessitate bellare coguntur, utpote ad necessariam defensionem propriæ vitæ, vel proximi innocentis, & maximè patriæ, & civitatis; aut ad consequendam justam victoriam, à qua Ecclesiæ, vel Reipublicæ salus multum dependet. III. Quando militant ex licentia summi Pontificis, qui ipsâ licentiâ militandi datâ; censetur amovere periculum irregularitatis, ut etiam initio ex Malina, Laym. cit. num. 19. &

Diana:

Diana: notatum est. IV. Quod verò in jure
Petitio de homicidio, judicetur Clericus irregularis
 si in bello contra hostes Fidei Christianæ aliquem
 occidat, intelligi debet *communiter & extra
 gentem necessitatem*: cum communiter nec necessitas
 nec decens sit, Clericos in publico bello, etiam de-
 fensivo, pugnare, cum communiter per alios, laicos
 nimirum, vis repelli possit. Secus dicendum, si ce-
 to casu sit inevitabilis necessitas, quia scilicet Ec-
 clesia, vel Patria aliter ab iniquis invasoribus libe-
 rari nequit, ut cum Abb. & Sylvest. notat Laya-
ibid. Unde Lugo *lib. 2. respons. Moral. dubio 1.*
 censet irregularem fuisse illum Parochum, qui
 verbis, ærisque campanæ pulsato signo, incitavit
 suos Parochianos, ut se egregiè defenderent ab in-
 cursione hostium, qui oppidum devastare aggredien-
 bantur, ex quibus Parochiani multos occiderunt.
 Sed certè æque, vel magis probabiliter negat Le-
 zana *conf. 23. apud Tamb. cit. §. 15. num. 1.* Tum
 quia ad defensionem innocentis Patriæ pugnatum
 fuit. Tum, quia Parochus neminem propria ma-
 nu occidit.

SECTIO III.

De

Homicidio per defensionem inculpatae tutela.

SUMMARIUM.

133. *Defendere se cum moderamine inculpatae tutela, seu
 defensio quid; & quæ ejus conditiones, ut talis sit*
 134. *Verum*